



MARKER KOMMUNE
Postboks 114
1871 ØRJE

Saksbehandler, innvalgstelefon
Irene Tronrud,

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2023 - Marker kommune

**Marker kommune har flere alvorlige gjentakende avvik fra krav i tillatelsen i
rapporteringsåret 2023.**

**Kommunen har brudd på både fosforrensekravet og sekundærrensekravet samt mangelfull
rapportering. Kommunen vil følges opp i egen sak gjennom forpliktende tiltaksplan for
bygging av nytt avløpsrenseanlegg.**

**Så lenge Bommen avløpsrenseanlegg i Marker kommune ikke drives i tråd med tillatelse gitt i
eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte
påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen. At
kommunen fortsetter å tilknytte abonnenter til tross for dette, anser vi som et alvorlig avvik.**

**Marker kommune skal betale et gebyr på kr 3 900 for vårt arbeid med egenkontrollrapporten.
Miljødirektoratet vil ettersende faktura.**

Rapporterings skjema for 2024 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2025.

Vi viser til egenkontrollrapport og årsrapport for Marker kommune sitt avløpsnett og Bommen
avløpsrenseanlegg.

Avløpsnett til Bommen avløpsrenseanlegg

Marker kommune har rapportert at avløpsnettet til Bommen avløpsrenseanlegg har 2 installerte
regnvannsoverløp i fellessystem og 20 installerte nødoverløp. Dere har oppgitt i Altinn at til sammen
5,3 m³ urensset avløpsvann og 0,8 kg fosfor ble sluppet ut i Ørjeelva ved overløp på avløpsnettet i
2023. I årsrapporten oppgir dere at 5 m³ urensset avløpsvann og 0,03 kg fosfor ble sluppet ut ved
overløp på avløpsnettet. Dataene rapportert i Altinn og årsrapporten samsvarer ikke, hvilket også
var tilfelle ved fjorårets rapportering. Dette er et gjentakende avvik, og er derfor vurdert som alvorlig
avvik. Videre kan vi ikke se at dere har fylt ut for alle overløpspunktene i Altinn. Dersom det
ikke har vært overløp skal dere angi 0 som verdi i feltet.



Statsforvalteren mottok 17.10.2023 e-post fra Marker kommune om at det etter flommen Hans, hadde oppstått skader på pumpestasjon P1 Hammergeien og overløpskum 27.08.2023. Dette har medført uønsket utslipp av forurenset avløpsvann. Kommunen har rapportert at dere ikke har oversikt over mengde sluppet ut.

Vi bemerker at mengde avløpsvann i overløp på avløpsnettets rapportert av Marker kommune i 2023 er kraftig redusert, sammenliknet med tall for 2022. I 2022 rapporterte dere at 8 638 m³ ble sluppet ut, mens dere for 2023 har beregnet at kun 5 m³ ble sluppet ut. Mengde fosfor sluppet ut er videre redusert fra 49 kg i 2022 til 0,8 kg i 2023. Til sammenligning slapp Bommen avløpsrenseanlegg ut 193 kg fosfor via rensed avløpsvann i 2023.

Kommunen rapporterer at omfanget av lekkasjer fra avløpsnettets inkludert overløp er mellom 20 og 29 %.

Marker kommune rapporterer at det er 2092 innbyggere og 5 fritidsboliger tilknyttet avløpsnettets i 2023. Antall innbyggere tilknyttet avløpsnettets har økt med 24 stk. sammenliknet med tall for 2022. Statsforvalteren minner i denne sammenheng om at så lenge Bommen avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen. Det er også å regne som en økning i ulovlig forurensning som er et brudd på forurensningsloven § 7. At kommunen fortsetter å tilknytte nye abonnenter til tross for gjentatte påpekninger av at dette er ulovlig jf. forurensningsregelverket, anser vi som et alvorlig avvik.

Bommen avløpsrenseanlegg

Det er for 2023 rapportert at Bommen avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 252 653 m³ avløpsvann og at 14 659 m³ har gått i overløp ved avløpsrenseanlegget. Avløpsvannet i overløp utgjør 5,48 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget. Mengde avløpsvann i overløp som har gått i overløp ved Bommen avløpsrenseanlegg har økt med 130 % sammenliknet med tall for 2022. Det er videre rapportert om mer avløpsvann inn til rensanlegget i 2023 enn det som er registrert siden 2020, og mottatt avløpsmengde i 2023 har økt med 20 % sammenliknet med tall for 2022.

Bommen avløpsrenseanlegg har gjentakende alvorlig avvik fra renskravet for fosfor på 93 % for 2023. Anlegget har ikke klart renskravet for fosfor siden 2018. Vektet rensgrad er i 2023 på 82,31 %. Dette er for øvrig en forbedring fra 2022, da vektet rensgrad for fosfor bare var 53 %.

Bommen avløpsrenseanlegg klarer ikke renskravet for BOF₅ på 70 % eller maksimal utslippskonsentrasjon på 25 mg O₂/l, og for KOF_{CR} på 75 % renseseffekt eller utslippskonsentrasjon under 125 mg O₂/l for 2022. Dette er et alvorlig gjentakende avvik. Enkeltresultatene for KOF viser at 4 av 12 prøver ikke overholder konsentrasjonskravet på maksimalt 125 mg O₂/l ved utslipp eller kravet til renseseffekt på minst 75 %. Det tillates at 2 enkeltprøver ikke oppfyller renskravene ifølge tabellen i forurensningsforskriften § 14-13. For BOF₅ overholder anlegget kravet når vi ser på antall prøver og § 14-13, men en 100 % overskridelse for BOF₅ i rapporteringsåret medfører brudd på sekundærrensekravet. Bommen avløpsrenseanlegg hadde videre også en 100 % overskridelse for KOF i 2023. Hver enkelt av disse 100 % - overskridelsene regnes i seg selv som avvik fra sekundærrensekravet. Vi påpeker for øvrig plikten anleggseier har til å varsle Statsforvalteren dersom utslippet er overskredet med 100 % av det renskravene sier, jf. forurensningsforskriften § 14-14.



I vår tilbakemelding for rapporteringsåret 2022 pekte vi på at maksukebelastningen dere rapporterte var langt høyere enn det dimensjonerende kapasitet for avløpsrenseanlegget er oppgitt til å være. Dimensjonerende kapasitet for Bommen avløpsrenseanlegg er oppgitt til å være 2 000 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2023 var 2 112 pe (BOF₅). Etter vår utregning er maksukebelastningen for BOF₅, når vi ser på enkeltprøve i maksuke datert 27.06.2023, på 2 349 pe (BOF₅). Dette betyr at anlegget per i dag er overbelastet med organisk stoff. Siden anlegget har hatt problemer med å overholde rensekravet for fosfor/BOF/KOF i flere år, er det viktig at kommunen ikke tillater påslipp til avløpsrenseanlegget som gjør at kravene i utslippstillatelsen ikke kan overholdes.

Resipientovervåking

Marker kommune har krav i sin utslippstillatelse om at kommunen skal bidra forholdsmessig til miljøovervåking i Haldenvassdraget.

Vi minner om at alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljø's importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

Andre kommentarer

Marker kommune rapporterer om at dere har stort fokus og bruker mye ressurser på nytt avløpsrenseanlegg, og at dere snart er klare for gjennomføringsfasen. Statsforvalteren har mottatt søknad fra Marker kommune om nytt avløpsrenseanlegg, denne behandles i egen sak. Vi vil også følge opp kommunen gjennom en forpliktende tiltaksplan på avløpsområdet.

Konklusjon

Rapporteringen viser at kommunen har alvorlig avvik fra tillatelsen. Kommunen har gjentakende brudd på både fosforrensekravet og sekundærrensekravet.

Bommen renseanlegg mottar mer organisk stoff i maksuke enn det anlegget er dimensjonert for. Det vil si at avløpsrenseanlegget i perioder er overbelastet både hydraulisk og med organisk stoff.

Gjentakende brudd på tillatelse er alvorlig. Vi ser at det også er tilknyttet nye abonnenter i løpet av rapporteringsåret. Vi presiserer at så lenge Bommen avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen. At kommunen fortsetter å tilknytte nye abonnenter til tross for gjentatte påpekninger av at dette er ulovlig jf. forurensningsregelverket, anser vi som et alvorlig avvik. Statsforvalteren følger opp kommunen med krav om en forpliktende tiltaksplan.

Vi merker oss at mengde avløpsvann i overløp på avløpsnettene rapportert i 2023 er kraftig redusert, sammenliknet med tall for 2022.

Marker kommune har rapportert mangelfullt når det kommer til overløp da det er uoverensstemmelser mellom Altinn og årsrapporten. Dette har også blitt påpekt gjentatte ganger tidligere, og er i år derfor å regne som et alvorlig avvik.



Utover de ovennevnte kommentarene tar vi egenkontrollrapportene og årsrapportene for 2023 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2024 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2025. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering heter «Avløp – årlig rapportering» og finnes i vårt skjemabibliotek:

[Skjema og tjenester | Statsforvalteren i Oslo og Viken.](#)

Egenkontrollrapportens data om årlige utslipp for avløpsrenseanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2024. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsanlegg/?SectorID=100>

Gebyr for saksbehandlingen

Vi gjør oppmerksom på at det vil bli krevd gebyr for saksbehandling av egenkontrollrapporten, med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-5 *Gebyr for arbeid med egenkontrollrapporter*, som ble tatt inn i forskriften i 2023. Gebyret er på 3 900 kroner per egenkontrollrapport. For Marker kommune er det i dette brevet gitt en samlet tilbakemelding på en egenkontrollrapport. Gebyret vil derfor utgjøre kroner 3 900.

Miljødirektoratet ettersender faktura.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Irene Tronrud
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Marker kommune v/ kommunedirektør Stig Arne Holtedal